

BILTEN

JAVNE ZDRAVSTVENE
USTANOVE
"KANTONALNI ZAVOD
ZA BORBU PROTIV
BOLESTI
OVISNOSTI"

Riječ urednika

Protekli period je za našu Ustanovu bio jako dinamičan i bogat aktivnostima. Ipak, kao najbitniji događaj delegirao bih početak rada Detoks-jedinice. Završetkom ovih aktivnosti ZE-DO kanton je postao jedan od lidera u prevenciji, tretmanu i rehabilitaciji ovisnosti. Koliko je značajno otvaranje Detoksa govori podatak da je u Bosni i Hercegovini godinama postojao samo Detoks u Sarajevu, i to kapaciteta 10 kreveta. Često smo imali glavobolje zbog ovakvog stanja. I kada uložimo značajan napor i motivišemo pacijenta na hospitalno liječenje (koje je za veći broj ovisnika nužno potreban element liječenja), nailazimo na nepremostivu prepreku, jer nema slobodnog mjesta. Dok tako pripremljen pacijent dočeka slobodno mjesto, desi se povratak u raniju patologiju. Hvala Bogu danas imamo naše bolničke kapacitete. I to je uistinu značajan napredak! Zahvalni smo Premijeru i kompletnoj vladi ZE-DO kantona na shvatanju važnosti kontinuirane brige o pacijentima-ovisnicima i na pomoći koju su nam do sada pružili. Ovo je primjer dobre i produktivne saradnje politike i radnika u praksi.

U ovom biltenu smo nastojali prikazati i dio atmosfere prilikom radne posjete premijera ZE-DO kantona i ministra zdravstva ZE-DO kantona. Čitalac će vidjeti i dio atmosfere koja vlada u TZ Kampus iz Sarajeva i TZ PROI iz Kaknja, pozitivne primjere kontinuiranog rada nevladine organizacije iz Kaknja, upoznati se sa jednim dijelom naših projekata, saznati o našim grupnim oblicima rada, itd.

Vjerujem da je i ovaj Bilten bogat informacijama vezanim za bolesti ovisnosti. Vaše povratne informacije govore nam da idemo dobrim putem. Često posjećujući različite ustanove i organizacije nađemo primjerak Biltena na stolu, ili u čekaonici. Drago nam je to vidjeti jer nam potvrđuje da je ovo list koji je snažno prihvaćen i čitan. Zbog toga ćemo se i dalje truditi da informacije o narkomaniji budu dostupne što većem broju stanovnika ZE-Do kantona.

Vi nam također možete pomoći u tome. Ako imate želju da objavimo Vaš rad, kontaktirajte nas. Srdačan pozdrav!

antidroga

telefon 032 / 244 544

Radna posjeta Premijera gospodina Miralema Galijaševića

Dana 26.05.2008.g. našu Ustanovu je posjetio Premijer ZE-DO kantona gospodin Miralem Galijašević, zajedno sa saradnicima: gospodin Miloš Kuzmanović, gospođa Zahida Šišić, gospodin Mirsad Ramić i gospođa Jasminka Ahmetspahić.

Premijer je tokom posjete obavio niz aktivnosti:

- izvršio obilazak prostorija,
- upoznat je sa kompletnim Programom rada na Detoksu,
- razgovarao sa pacijentima,
- obavio sastanak sa stručnim timom Zavoda, itd.

Tokom posjete direktor Zavoda gospodin Ahmed Čerim upoznao je Premijera sa našim planovima unapređenja usluga koje podrazumijevaju širenje kapaciteta Detoksa, pokretanje Dnevnog centra, itd. Premijer je nekoliko puta ponovio kako je prijatno iznenađen radom u Detoksu, uređenjem prostora, aktivnostima pacijenata i istakao da će kantonalna administracija i dalje pružati podršku aktivnostima Zavoda.

Pohvalno je da u našem kantonu postoji izgrađena senzibilnost spram problema narkomanije, što je u konačnici i dovelo do snažnog napredka u prevenciji, tretmanu i rehabilitaciji ovisnika. Naš kanton je pored Sarajevskog lider u tretiranju ove bolesti. Nadat je se da će i drugi kantoni slijediti naš primjer, jer narkomanija je globalna bolest i tek kada svi društveni nivoi pokrenu programe moći ćemo se nadati boljem sutra.

Sedin H.

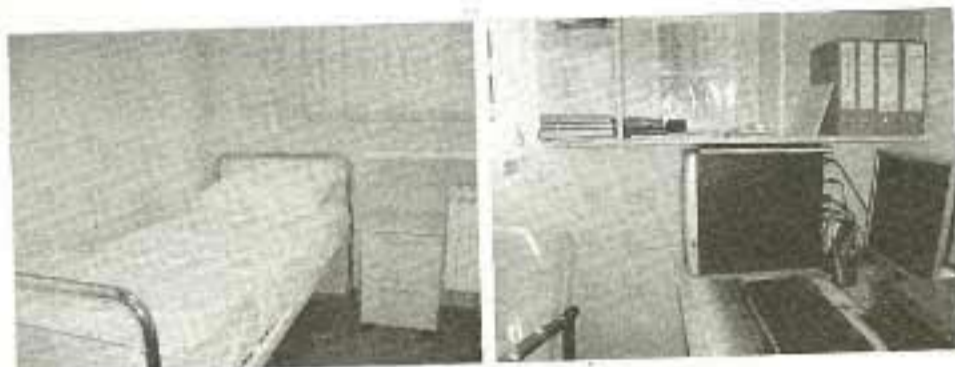
Obilazak prostorija

Razgovor sa pacijentima
(zbog diskrecije nismo prikazali pacijente)

Okupacioni terapeut Mirko demonstrira dio tretmana

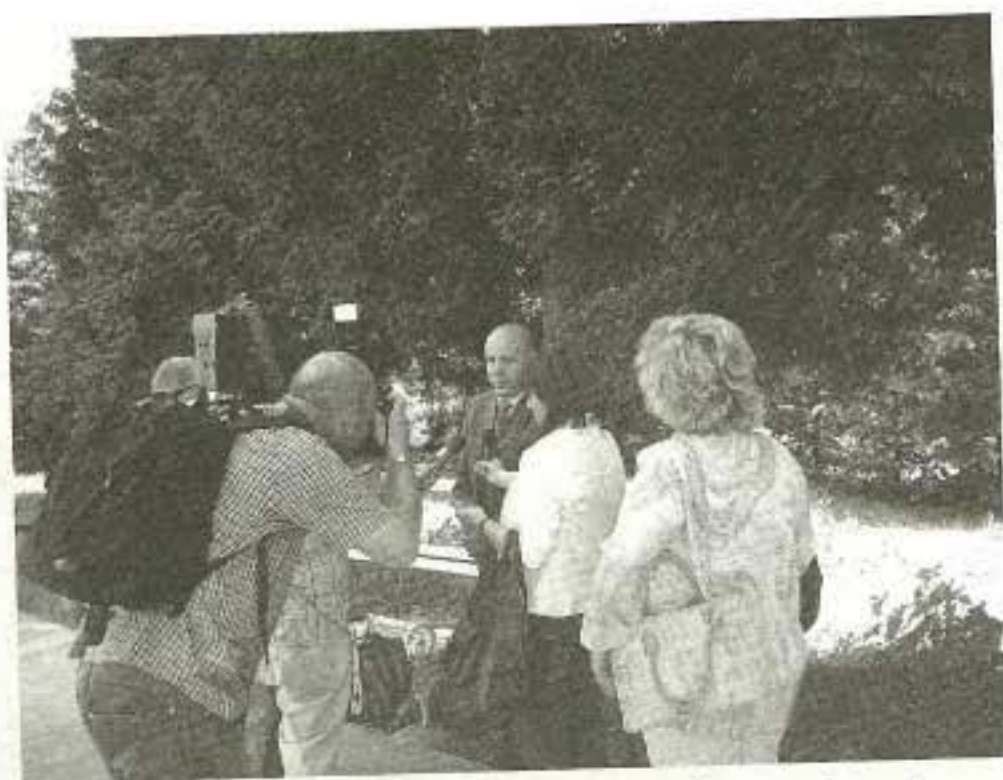
*Dr Samir Kasper MD, Neurolog i psihijatar***POČETAK RADA DETOX JEDINICE
JZU KANTONALNI ZAVOD ZA BORBU
PROTIV BOLESTI OVISNOSTI ZENICA****Razgovor sa stručnim timom**

Nakon dugotrajnih priprema te edukacije i prijema novog osoblja 12.05.2008 godine otpočela je sa radom detox jedinica JZU Kantonalni Zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti Zenica. Objekat se nalazi u krugu Kantonalne bolnice Zenica i predstavlja novi iskorak u tretmanu bolesti ovisnosti kao druga institucija te vrste u Bosni i Hercegovini odnosno realizaciju faze II u razvoju ove ustanove.

Kapacitet institucije je 6 bolesničkih postelja i to 4 postelje za muške i 2 postelje za ženske pacijente. Princip rada će se bazirati na pozitivnim iskustvima u radu sličnih institucija u našoj zemlji i bližem okruženju kao što su: Zavod za alkoholizam i druge toksikomanije Kantona Sarajevo, Psihijatrijska klinika KB Sestre Milosrdnice Zagreb, Centar za bolesti ovisnosti pri Psihijatrijskoj klinici KC Ljubljana. Ovaj koncept je prilagođen uvjetima Ze-Do Kantona.

Kriteriji za prijem su strogo definirani i u najkraćem podrazumjevaju stabilnu apstinenciju od abuzusa ilegalnih psihoaktivnih sredstava postignutu u uvjetima ambulantnog tretmana. U ovom novoformiranom odjeljenju vršit će se tretman ovisnosti o ilegalnim psihoaktivnim sredstvima klijenata sa stabilnim vitalnim parametrima dok će se tretman intoksikacija i klijenata sa tkz. dvojnim dijagnozama vršiti u odgovarajućim službama Kantonalne bolnice u Zenici.

Sam proces liječenja podrazumjeva primjenu intenziviranih metoda farmakoterapije, psiho i socioterapije sa ciljem postizanja stabilne detoksifikacije klijenata i njihove pripreme za resocijalizaciju ili upućivanje na nastavak tretmana u neku od TZ. Okosnicu tretmana činit će metadonska detoksikaciona terapija po općeusvojenoj shemi po E.P.Nace-u koja podrazumjeva aproksimativno 50% hospitalizacije provedene na metadonskom detoksu i 50% hospitalizacije na tkz. "drugs free" tretmanu u kome će se tretirati somatske i psihičke posljedice bolesti ovisnosti. Ovdje također valja napomenuti da će se također vršiti intenzivna individualna i grupna psihoterapija bazirana na transakcionoanalitičkim metodama u svrhu remodeliranja strukture osobnosti ovisnika kao i metode socioterapije i okupacione terapije u svrhu njihove resocijalizacije i socijalne rehabilitacije. Vrijeme tretmana nije strogo limitirano ali će aproksimativno iznositi 21-30 dana i ovisit će uglavnom o stupnju terapijskog napretka klijenata.

Premijer se upoznaje sa Programom Detoksa**Intervju novinarima**

Radna posjeta Detoksu

Dana 14.05.2008.g. u hospitalnoj jedinici Zavoda imali smo radnu posjetu Ministra zdravstva gospodina Miloša Kuzmanovića i predsjednika Upravnog odbora naše Ustanove gospodina Mirsada Ramića. Reakcije na rad i organizaciju su potpuno pozitivne, i ovom prilikom je Ministar izrazio svoje zadovoljstvo učinjenim na pokretanju hospitalnih kapaciteta. Kada znamo da su kapaciteti za hospitalno liječenje u Bosni i Hercegovini minimalni, i do početka rada našeg Detoksa (12.05.2008.g.) u potpunosti bili zasnovani na Detoksu u JU Zavod za alkoholizam i druge toksikomanije Sarajevskog kantona, onda možemo uvidjeti koliki značaj imaju naše aktivnosti na otvaranju bolničkih uslova liječenja. Ovo je tek druga ustanova u Bosni i Hercegovini sa ovakvim vidom liječenja. Pomoć i potpunu podršku smo imali od strane Premijera ZE-DO kantona, Predsjedavajućeg Skupštine, ministra zdravstva, ministarstva za rad, socijalnu politiku, izbjegla i raseljena lica, Fonda zdravstvenog osiguranja. Ovom prilikom se u naše ime, i u ime pacijenata zahvaljujemo svima na iskazanoj podršci i prepoznavanju potrebe za jačanjem kapaciteta za liječenje ovisnika. Ovim je ZE-DO kanton pokazao spremnost za kontinuirani razvoj i nametnuo se kao jedan od lidera u Bosni i Hercegovini.

Radna posjeta kroz slike:

Sedin.H.

Projekat: „Pilot projekat izgradnje mikro-sistema prevencije u školi“

Amela Buro, pedagog

Meliha Brdarević, pedagog-psiholog

Sedin Habibović, dipl. psiholog

Škola postaje najbitniji faktor razvoja vještina i formiranju pozitivnih navika s ciljem otpora ka bolestima ovisnosti i prevenciji maloljetničke delikvencije. JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti je u suradnji sa JU Mješovitom trgovinsko-ugostiteljsko-poljoprivrednom školom u Zenici pokrenuo projekat Izgradnja „mikro-sistema prevencije u školi“. Time se stavlja naglasak na primarnu prevenciju ovisnosti i njeno provođenje po školama. Projektom neće biti obuhvaćeni samo učenici škole već i roditelji učenika, a samim projektom rukovodi između ostalog i pedagog škole Amela Buro. Na ovaj način škola postaje najbitniji faktor razvoja vještina i otpora ka bolesti ovisnosti. Osnovna ideja projekta je edukacija Vijeća učenika i Vijeća roditelja, kao i učenika u Sekcijama koji mogu dati svoj doprinos u prevenciji bolesti ovisnosti, te učenika sa problematičnim ponašanjem i njihovih roditelja. Dramska sekcija kroz igrokaze može značajno djelovati na mlade ili Novinarska sekcija koja će svojim članicama u školskim novinama „Škola 21“ upoznavati ostale učenike i nastavnike o aktivnostima Sekcije.

Također je predviđena selekcija predstavnika navedenih formalnih tijela škole i formiranje Savjetodavnog odbora škole koji bi imao mandat aktivnog praćenja, analize i donošenje smjernica vezano za aktuelnu problematiku u školi (bolesti ovisnosti, delikvencija, problematično ponašanje). Jedan od ciljeva ovog projekta jeste i formiranje Sekcije koja bi se bavila prevencijom bolesti ovisnosti i drugim problematičnim ponašanjima učenika. Sekcija bi brojala 10-12 učenika, a proces selekcije se vrši na osnovu njihovih želja da daju svoje učešće. Ova sekcija bi se ustvari bavila više pozitivnim aspektima, tj. razvojem zdravih životnih stilova sa osvrtom na pitanje zašto uopće probati drogu? Sekcija bi trebala da ima i ulogu antene, tj. učenje odraslih-profesionalaca o aktuelnim životnim stilovima mladih. Samim tim javlja se mogućnost povratne informacije: odnosno profesionalci uče mlade o brojnim temama a mladi uče profesionalce o načinima mišljenja mladih, o njihovim uzorima, modelima, slengu itd. Članovi Sekcije bi u budućnosti uređivali informativno-edukativni pano, organizovali edukacije, radionice, bili povezani sa drugim sekcijama. Jedna od ideja jeste izgraditi Smjernice djelovanja. Naime, ovim smjernicama bi se tačno objasnili putevi intervenisanja u kriznim situacijama u školi: to podrazumjeva i krizne situacije usljed porodičnih problema, usljed korištenja droga, usljed delikvencije.

Samim tim škola bi imala jasne korake djelovanja.

Od niza aktivnosti koje su predviđene projektom do sada su realizirane slijedeće:

- edukacije Vijeća učenika i Vijeća roditelja, predstavnika sekcija, učenika sa problematičnom ponašanjem i njihovih roditelja
- organizovana je preskonferencija za štampu
- trenutno je u realizaciji aktivnost formiranja sekcije za prevenciju

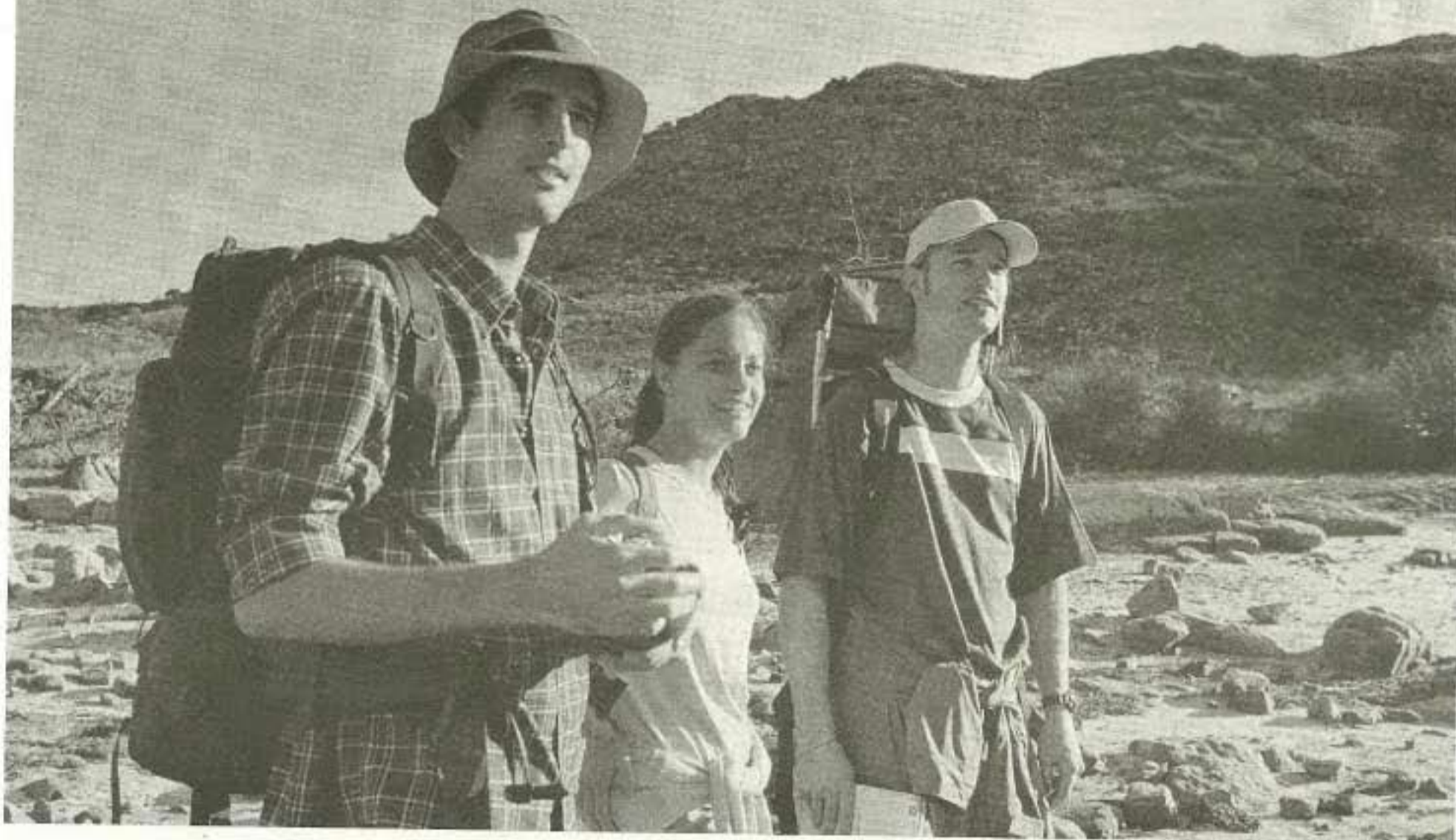
Učenici pokazuju veliku zainteresovanost za učešće u projektu, i do sada smo dobili i podršku roditelja za realizaciju istog.

Osnovna karakteristika ovog vida prevencije jeste to što se očekuje da sistem postane samoodrživ. Da se članstvo u Sekciji redovno popunjava i obnavlja. Da grupa sama traži učešće profesionalaca u njihovom radu.

Svoja iskustva i rad na prevenciji bi ponudili i drugim školama, da zajedno sa njihovim sekcijama uradimo isto ili slično sve u cilju preventivnog rada u školama.

Dobivena znanja će biti kontinuirano i kroz svakodnevne kontakte dostupne cjelokupnoj populaciji školske djece.

Predstavljamo udruženja

Sportom protiv droge - Škola odbojke Kakanj je vanstranačka, nevladina organizacija koja u kontinuitetu radi od 01.04.2004.g. Nastala je kao rezultat želja i potreba, zahtjeva roditelja, učenika i ljubitelja sporta uopće i zasnovana je na dobrovoljnosti. Politiku rada Škole odbojke „Sportom protiv droge“ kreira Skupština i izvršni odbor, a realizuje rukovodilac škole i dva pomoćna trenera. U skladu sa misijom i porukom u samom nazivu, Škola odbojke „Sportom protiv droge“ zajedno sa svojim partnerima radi na organizaciji sportskih manifestacija i širenja sportskog ambijenta i takmičenja na teritoriji cjelokupne Bosne i Hercegovine, kao i očuvanju zdravog i stručnog tjelesnog odgoja omladine i dječijeg uzrasta, štiteći sve uzraste i učesnike projekta od „zla“ koje donosi „moderno doba“. U zimskom i ljetnom periodu veoma smo aktivni u organizaciji zimovanja i ljetovanja za polaznike ove škole i radimo na edukaciji učenika i polaznika na svim poljima kako sporta tako i opće kulture.

Neke od aktivnosti su:

- Odlazak na zimsko druženje na planinu Vlašić,
- Odlazak na zimsko druženje na kakanjsko izletišta Ponijeri,
- Pošumljavanje goleti na gradskoj deponiji smeća, lokalitet Bara, gdje su u akciji pošumljavanja osim učenika učestvovali i roditelji učenika,
- Suorganizatori akcije Planinarskog društva „Bobovac“ pod nazivom „Pješaćenjem do zdravlja-svi u prirodu“,
- Organizatori ramazanskog turnira u odbojci pod pokroviteljstvom IZ-a, kojom prilikom je učestvovalo 14 ekipa sa oko 240 učenika,
- Gosti Nogometnog saveza BiH na utakmici A-representacije između Bosne i Hercegovine i Finske. Utakmica se igrala na stadionu Bilino polje a organizovano je i druženje sa reprezentativcima u hotelu prije utakmice,
- Ljetovanje u Hrvatskoj u dvije grupe u trajanju po 6 dana,
- Organizatori turnira u odbojci povodom dana općine Kakanj. Učešće je uzelo 17 ekipa sa 292 učenika,
- Pošumljavanje gradske deponije smeća na lokalitetu Bara - uz učešće učenika i roditelja posađeno je 19.700 sadnica,

U ovom broju Biltena predstavljamo udruženja, ustanova ili pojedinaca koji svojim kontinuiranim radom nastoje preventivno djelovati na prostoru ZDK-a. Ovaj put predstavljamo udruženje iz Kaknja čiji rezultati plijene pažnju. Radi se o Udruženju Sportom protiv droge – Škola odbojke koju vodi istaknuti pedagoški radnik Hasagić Jasminko. Udruženje okuplja veći broj članova čije su aktivnosti mnogobrojne.

Predstavljamo udruženja

- Organizatori kantonalnog obilježavanja „Svjetskog dana djeteta“ gdje smo organizovali turnir u odbojci, izložbu dječijih likovnih radova i crtanje bojama,
- Ravnopravni učesnici u projektu MUP-a ZDK-a pod nazivom „Nemoj ni probati drogu“,
- Organizatori takmičenja iz Prve pomoći na nivou općine Kakanj,
- Organizatori turnira povodom dana općine – 26 ekipa i 400 učesnika,
- Pošumljavanje lokaliteta MZ Bičer, na kojem je posađeno 7.500 sadnica i otkrivena plantaža marihuane (ilegalna droga),
- Posjeta piramidi „Sunce“ uz volontiranje u radovima,
- Gosti Ambasade Njemačke na Kids festivalu u Sarajevu,
- Odlazak na zimske pripreme u dvije grupe (92 djece) u trajanju od 10 dana na planinu Bočica
- Organizatori i nosioci ekološke akcije pošumljavanja rejona planine Vrana u općini Kakanj. Posađeno je 5.000 komada crnogoričnog drveća,
- Organizovan odlazak u Srebrenicu i Potočare za članove Škole odbojke,
- Organizovano ljetovanje za polaznike naše škole u dvije grupe (ukupno 106 djece),
- Od 01.04.2004.g. do 31.12.2007.g. obezbijeđeno je 74 kompleta sportske opreme koju smo dobili od sponzora širom Bosne i Hercegovine.

Brojne su još aktivnosti koje su urađene u okviru Škole odbojke. Aktivno vođstvo i aktivno učešće učenika karakteristika su rada. Ohrabrujući je podatak da su učenici kroz pošumljavanje sami sebi obezbijedili ljetovanje i zimovanje. Upornim radom možemo kod učenika razviti radne sposobnosti, motivaciju, odnos prema sebi i drugima, samopoštovanje, sigurnost, timski rad, itd.

Škola odbojke nam pokazuje kako je to sve moguće uraditi, te kako je preventivan rad moguć i bez posebnih materijalnih sredstava. Za svaki rad su ipak potrebni motivisani ljudi. Ovo udruženje je primjer kako trebamo raditi sa našom djecom. Svaka uložena minuta rada će se sigurno isplatiti. Zbog toga, na kraju članka upućujemo želju da ćemo u svakom gradu imati barem jedno ovako udruženje.

Sedin H.

FETAHOVIĆ ADILA
dipl.psiholog
Psihoterapeut TA ps

Sa psihoterapijskih tretmana

Ispovijest ovisnika

Prije ne tako mnogo vremena, odnosno prije nego sam probao heroin, bio sam sasvim normalna osoba sa stvarnim pogledom na svijet. Osoba sa smislom za humor, relativno dobar učenik, omiljen u društvu. Vrlo brzo sve se promijenilo...

Sve je počelo mojim odlaskom na studij u drugi grad. Da napomenem, do tada se nisam često odvajao od porodice i to mi je teško palo... U početku sam smatrao da nisam za studij, tj. da nije svakom sudeno da bude doktor, pravnik, ili jednostavno neka akademska ličnost. Baš takve osobe, dakle pravnici i doktori su me okruživale cijelog života u porodici. Osjećao sam pritisak, jer se od mene očekivalo mnogo, ili sam ja tako barem mislio. Sada to više nije ni bitno, da se vratim na ono zlo koje me je potpuno izmijenilo...

Od kolega sa studija sam dobio informaciju da heroin utiče na poboljšanje koncentracije. Tada je heroin za mene bio samo stimulans, pomagao mi je da se lakše koncentrišem tokom učenja, zapravo, „upijao bih“ bih sve ono što bih pročitao, davao sam ispite za ispitom. Sve je bilo tako super! U početku sam uzimao jednom ili ponekad dva puta sedmično, sasvim bezazleno. Tako sam ja tada na to gledao.

U vrlo kratkom vremenu stvari su se okrenule. Nisam ni primijetio a već sam uzimao heroin više puta sedmično. Uskoro svaki dan! Još uvijek nisam ni pomišljao da postajem ovisnik. I sada mi je teško to priznati.

Još uvijek sam se dobro držao, sve dok sam imao „povući liniju“, odmah nakon buđenja, čak prije nego bih kahvu popio, prije predavanja na fakultetu. Roditelji, sestra, djevojka sa kojom sam živio zajedno, tj. osobe oko mene još uvijek nisu ništa sumnjale. Još sam bio onaj stari, barem u njihovim očima. Međutim, ja sam počeo uviđati šta se dešava, ali i dalje sam sebe zavaravao, kako to nije ništa, da mogu prestati kad poželim. Nisam još uvijek pokušavao prestati. Sve je bilo dobro dok sam mogao ostaviti nešto heroina za jutro, dok sam imao dovoljno novca....međutim, vrlo brzo su počeli problemi. Tijelo je vrlo brzo stvorilo toleranciju na količinu koju sam uzimao. Više me nije „pucalo“. Više nisam osjećao nikakvu draž, kakva je postojala u početku. Jutrom sam se budio sa bolovima u stomaku, jeze, nadražen nos, klasični simptomi fizičke krize. Nisam mogao funkcionisati sve dok ponovo ne povučem. Heroin mi više nije predstavljao razonodu već potrebu, odnosno „lijek“ koji bi me odmah digao na noge. Ponestajalo mi je novca, te sam se sve češće budio u krizi. Glavni cilj, glavna briga mi je bila kako naći novac, kako bi mogao izaći, uzeti još samo jednom....kako sam se samo zavaravao... Već sam shvatio šta se dešava samnom. Nisam više tako često išao kući, zvao bih roditelje samo kada bi mi trebao novac.

Iz dana u dan sam sve više padao. Heroin me potpuno obuzeo. Više me ništa nije interesovalo. Da se razumijemo, pokušavao sam prestati, ali uzalud jer sama osoba nema snage za to. Imao sam potrebu da nekom kažem. Potajno sam priželjkivao da neko sazna jer sam to nisam mogao izustiti. Prva osoba kojoj sam priznao je bila moja djevojka. Ona ista u koju sam bio zaljubljen do ušiju, koju sam volio svim srcem, koju sam kroz taj period potpuno zapostavio, nisam obraćao pažnju na nju... Danas kada o tome razmišljam stegne me u prsima. Ona je već ranije primijetila da se čudno ponašam. Nisam je više ni gledao a ona je sve više patila. Želim ovo da istaknem, jer činjenica je da heroin ne uništava samo osobu koja ga koristi, već zbog njega pate i veoma bliske osobe, osobe koje te vole, osobe kojima je stalo do tebe...

Uz njenu pomoć pokušavao sam prestati, nabavljaao sam i metadon na crno, međutim, do njega mi je bilo teže doći nego do praha koji me je vodio u mrak, u propast, koji me je razarao kao osobu. Djevojka me je nagovarala da priznam roditeljima, samo tako mogu da se izvučem iz zla u kojem sam bio već neko vrijeme. Često je dolazilo do ozbiljnih svađa između nas, tada nisam shvatio da joj je bilo stalo, da mi želi pomoći. Kako mi je um samo bio zatrovan.

Tih posljednjih dana stvarno sam patio, grizlo me je nešto iznutra, moja nečista savjest... osjećao sam da sve više tonem i da moram nešto poduzeti, kako bi na vrijeme barem nešto mogao spasiti. Stalno sam razmišljao, osvrtao se na prošlo vrijeme. I šta sam mogao vidjeti sem agonije, očaja, patnje...

Priznao sam roditeljima, ne znam ni sam kako. Tek tada sam vidio šta je heroin učinio: roditelji pate, sestra, moja djevojka....svi. Shvatio sam da osoba mora imati podršku najbližih.

Danas sam na rehabilitaciji, hvala Bogu! Tek sada, nakon mjesec dana bez heroina misli su mi ponovo čiste, ponovo osjećam svijet oko sebe. Baš sam se sinoć vidio sa svojom djevojkom, osjećam se kao nekad, osjećam se kao da sam opet zaljubljen.

Znam da je još uvijek rano, znam da je još uvijek dug put do ozdravljenja, ali ja se već sada bolje osjećam, zadovoljan sam samim sobom.

I danas se prisjetim proteklih mjeseci i kroz glavu mi prolazi samo zlo koje sam nanio dragim osobama. Smatram da su ti osjećaji pozitivni, pomažu mi da ovo loše poglavlje svoga života brzo zaboravim i okrenem se stvarnom životu i nadam se boljim ljudima. Osjećam se zahvalnim ali i dužnim za sve što su druge osobe učinile za mene i sebi sam zacrtao da mi je osnovni cilj u životu taj da ih više nikad ne iznevjerim. Zaključak: heroin ne poboljšava koncentraciju, samo te gura u propast.

XX 21 godina

Posjeta Terapijskoj zajednici Kampus

Jedan dio naših pacijenata ima potrebu da nakon provođenja liječenja u našoj Ustanovi nastavi proces resocijalizacije i rehabilitacije u terapijskim zajednicama. U skladu sa našom metodologijom rada nastojimo obezbjediti našim pacijentima relevantne informacije o mogućnostima koje komune pružaju. Zbog toga smo 24.03.2008.g. posjetili Kampus koji je formiran od strane Sarajevskog kantona. Na sljedećim slikama su vidljive mogućnosti i resursi ove komune:

Prostorija u kojoj se nalaze računari dostupni štíčenicima TZ Kampus. Ovdje se mogu naučiti osnove upotrebe računara, koristiti računar...

Prostorija za grupni rad, sastanke, grupnu psihoterapiju, dogovore, itd. U ovoj prostoriji se nalazi i prostor interne biblioteke.

Jedna od spavaonica.

Predstavljanje naše Ustanove, naših mogućnosti, naših projekata...

Radovi na uređenju komune se nastavljaju. Ispod se vide konture buduće fontane a ispod šumarka naziru se elementi budućih sportskih terena.

Završni dogovori, evaluacija posjete...

**JZU KANTONALNI ZAVOD
ZA BORBU
PROTIV BOLESTI OVISNOSTI**

Adresa: ul. Aska Borića 28
(kod stadiona "Bilino Polje")
Telefon: 00387 (0)32 244 543
00387 (0)32 244 544
web: zedo-ovisnost.ba
e-mail: zdkovisnost@bih.net.ba

www.zedo-ovisnost.com

PORODICA

POSAO - ŠKOLOVANJE

DROGA

antidroga

telefon 032 / 244 544

...**život ili** droga?

Projektne aktivnosti u zajednici

Plan razvoja socijalne zaštite na području općine Zenica za period 2005-2008 godinu je nastavak planskog razvoja rješavanja pitanja iz oblasti socijalne zaštite, gdje posebnu ulogu predstavljaju projektne aktivnosti u zajednici (PAZ-ovi) koji su zasnovani na potrebama zajednice. Iz tog razloga Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti prepoznao je potrebu aktivnog učesća u realizaciji projektnih aktivnosti u zajednici i to na realizaciji projekta Prevencija maloljetničke delinkvencije kao jednog od uzroka bolesti ovisnosti. Projekt se realizuje u periodu 01.05. – 30.11.2008. godine sa UG „Naša djeca“ kao partnerom u implementaciji Projekta i u saradnji sa srednjom Industrijskom školom i srednjom Mješovitom- ugostiteljskom školom iz Zenice..

Kako je maloljetnička delinkvencija stvarni i veliki društveni problem s kojim se susreće rizična populacija kao što su školska djeca, na indirektnan način njihovi učitelji i roditelji, jednom rječju cijela zajednica. Potreba za prevencijom, a prvenstveno primarne prevencije ovog problema je neupitna i potpuno društveno opravdana.

Analize statističkih pokazatelja ozbiljno upozoravaju i imperativno nameću zadatak i potrebu većeg nadzora i brige za djecu i mladim osobama, posebno u obitelji i školi. Mladima treba ponuditi zanimljive i atraktivne sadržaje, maksimalno ih okupirati pa neće imati potrebu upuštati se u činjenje kaznenih djela, odnosno maloljetničku delinkvenciju, što je i osnovni cilj ovog projekta.

Projekt podrazumjeva edukaciju školske djece, njihovih roditelja, nastavnika, a svi skupa mogu dati svoj doprinos u prevenciji ovog aktuelnog problema. Jedan od ciljeva je i formiranje radionica i sekcija koje bi se bavile prevencijom maloljetničke delinkvencije, ali i drugim problematičnim ponašanjima učenika kroz razvoj zdravih životnih stilova. Za grupu učenika iz Sekcija organizovana su predavanja, a sve sa ciljem da se ojačaju njihova znanja, socijalne vještine, samopoštovanje i unapređenje i razvoj ličnosti, usvoje osnovne informacije o maloljetničkoj delinkvenciji i oblicima asocijalnog ponašanja kao društveno negativne pojave te prihvate socijalno prihvatljiv način življenja kako bi postali društveno pozitivne ličnosti i koristan član društva. Jedan od ciljeva je ostvariti povratnu informaciju (feed back) odnosno cilj je da profesionalci učite mlade o brojnim temama, a mladi će učiti profesionalce o načinima mišljenja mladih.

Projekt:

Prevencija maloljetničke delinkvencije

Kako je riječ o mladima pretežito učenicima osnovnih i srednjih škola, a da i ne spominjemo djecu počinitelje kaznenih djela, koja su, shodno zakonskim propisima, kazneno neodgovorna, a njihovo se društveno neprihvatljivo, prijestupničko i delikventno ponašanje može suzbijati i sprječavati isključivo odgojnim i popravnim mjerama iz nadležnosti organa starateljstva ili ustanova obrazovanja, preodgoja, resocijalizacije i rehabilitacije- nameće se imperativan i opravdan zahtjev za intenzivnijim, osmišljenijim i organizovanim djelovanjem kroz aktivnosti i rad s tom dobnom kategorijom. Učenje kroz uzor i identifikovanje sa pojedincima koji ne pripadaju asocijalnim grupama i uzrastima, jedan je od načina prevencije i rješavanja problema delinkvencije, što će se primjenjivati u realizaciji Projekta. Delinkvencija je velika opasnost od koje se društvo treba štititi svim snagama, pedagoškim, odgojno- popravnim mjerama, zakonom, policijom, sudom za maloljetnike. Istraživanje:

Rezultati istraživanja Centra za socijalni rad Zenica u periodu od 1998-2002. god. ukazuju na sljedeće:

- Broj primljenih predmeta po osnovu izvršenih krivičnih djela se iz godine u godinu smanjivao, ali se broj učešća ženske populacije povećao (mada je po trenutnim nezvaničnim saznanjima povećan broj zaprimljenih predmeta po pitanju maloljetničke delinkvencije)
- Zabrinjava činjenica što na recidiviste, odnosno povratnike u vršenju krivičnih djela otpada više od polovine ukupno izvršenih krivičnih djela
- Tokom 2000 god. izvršeno je ukupno 363 krivična djela, a od tog broja 165 otpada na 5 maloljetnika ili da je samo jedan maloljetnik izvršio 68 krivičnih djela
- U 2001 god. 7 maloljetnika izvršilo je 145 krivičnih djela, što je neznatno manje od polovine ukupno izvršenih djela
- Na osnovu analitičkih pokazatelja u 2007. godini na području ZE-DO kantona zabilježeno je 2.267 prekršaja javnog reda i mira koje je počinilo 2.968 lica. Od ukupnog broja 2.968 počinilaca na ukupan broj prekršaja počinjen od strane maloljetnih lica je 76 prekršaja, u čijem su činjenju učestvovala 128 lica mlađih od 18 godina. Od ukupnog broja prekršaja po načinu činjenja isti su razvrstani na sljedeće: tuča – 913 (mldb. lica – 70), naročito drsko ponašanje – 542 (mldb. lica – 22), omalovažavanje ovlaštenih službenih lica– policije – 196 (mldb. lica – 4), posjedovanje i uživanje opojne droge na javnom mjestu – 7, pucanje iz vatrenog oružja – 9, aktiviranje petardi – 12 (mldb. lica – 5), prosjačenje – 17, ostali prekršaji iz Zakona o JRiM – 493 (mldb. lica – 27), prekršaj iz odluka Općinskih vijeća – 146
- U Općinskom sudu u Zenici u 2005. godini je bilo 49 predmeta protiv maloljetnih počinilaca krivičnih djela u 2006 god. 74 predmeta i u 2007. god 57 predmeta u kojima su počinioci krivičnih djela maloljetnici

Pojekat se realizuje kroz sljedeće aktivnost:

- Selekcija učenika za sekciju, uvrši se u dogovoru sa pedagogom škole
- Ostvariti kontakt sa roditeljima
- Formiranje savjetodavnog odbora
- Formiranje sekcija koje će se baviti maloljetničkom delinkvencijom i drugim problemima asocijalnog ponašanja.
- Saradnja sa drugim postojećim sekcijama u školama likovna, dramska, plesna i dr.
- Edukacija članova sekcije.
- Edukacija roditeljka
- Pojeta učenika i roditelja Kantonalnom zavodu za borbu protiv bolesti ovisnosti

Predhospitalna grupa ovisnika i Grupa saradnika liječenju

Za efikasan tretman u hospitalnoj jedinici – Detoksu potrebno je poduzeti niz zahtjevnih pripremnih radnji. Selekcija pacijenata vrši se već pri prvom prijemu u Ambulantu.

Tada se vrši kompletna opservacija pacijenta i ona podrazumijeva:

- Pregled specijaliste neuropsihijatra,
- Psihološka opservacija,
- Ekspertiza socijalnog radnika,
- Općelaboratorijsko testiranje,
- Testiranja na HIV, Hepatitis,
- Testiranje na prisustvo psihoaktivnih supstanci, itd.

Nakon ovih radnji tim profesionalaca razmatra svaki pojedinačni slučaj i donosi individualni plan liječenja. Ukoliko je pacijent već tada motivisan za liječenje pristupamo procesima jačanja motivacije, ambulantom otklanjanju prepreka uočenih na planu ličnosti, interpersonalnih odnosa i sl. Kada pacijent dostigne dovoljno visoku stabilizaciju upućuje se u predhospitalne grupe. Jedan dio pacijenata može proces liječenja završiti u Ambulanti i za njih je tok liječenja nešto drugačiji.

Predhospitalna grupa ovisnika

Cilj ovog grupnog rada je pripremiti pacijente za hospitalne uslove liječenja. Priprema je neophodna kako bismo eliminisali predrasude o hospitalnom liječenju, otklonili eventualne strahove, upoznali sa pravilima i normama rada Detoska, objasnili kompletan Program rada, itd.

Ove grupe su dinamične i u radu iste uključeni su:

- Psiholog,
- Socijalni radnik,
- Predstavnici Detoska (ljekar, glavna sestra, ili drugo osoblje već prema temi koja se obrađuje na grupi).

Predhospitalne grupe su postavljene u skladu sa pravilima formiranja grupa. Maksimalan broj učesnika je 12 članova. Grupe uključuju i ženske i muške pacijente. Ova grupa nije psihoterapijska već socioterapijske prirode. Otvorena je, što znači da nakon odlaska pacijenta na Detoks njegovo mjesto zauzima drugi pacijent/pacijentica sa Liste čekanja za Detoks.

Koordinacija rada

Kako bi predhospitalne grupe bile uspješne potrebno je obezbjediti neprestanu i kontinuiranu komunikaciju i dogovor voditelja grupe sa Ambulantom i Detoksom. Naime, na Detoksu liječenje traje nekoliko sedmica. Zbog toga je nužno sastaviti grupu na Detoksu koja optimalno odgovara uslovima liječenja. Ako imamo agresivnog pacijenta onda izbjegavamo sastaviti takvog pacijenta sa pacijentima sa kojima ima eventualne konflikte ili bi u uslovima Detoska mogao izbiti konflikt. Pacijenti su na Detoksu usmjereni jedni na druge, u intenzivnoj su komunikaciji, viđaju se neprestano i u takvim uslovima veoma brzo dolazi do ispoljavanja potisnutih negativnih emocija. Jako je bitno imati pozitivnu emocionalnu klimu na Detoksu. Ovo je jedan od razloga planiranja grupe, planiranja svakog njenog člana. Inače, Detoks ima kapacitet od 6 kreveta, sa boravkom 3 i više sedmica. Informacije sa Detoska o trenutnom sastavu grupe se kombinuju sa sastavom predhospitalne grupe i tako se vrši pravovremeni izbor i plan slijedećeg pacijenta za Detoks.

Rad predhospitalne grupe

Predhospitalna grupa ima susrete utorkom, u poslijepodnevnom terminu, tj. u okviru našeg Savjetovališta. Iako rad u poslijepodnevnim terminima zahtjeva dodatan angažman profesionalaca u našoj Ustanovi, smatrali smo da je bitno ponuditi ovaj termin iz niza razloga:

- Izbjegavanje buke, gužve i drugih ometajućih faktora koji su prisutni u prijepodnevnim terminima kada radi Ambulanta i kada u našu Ustanovu dođe više od 150 pacijenata,
- U prijepodnevnom terminu nije moguće imati prostor za grupni rad, jer naša Ustanova nema vlastitih prostora, a prostori koji su nam na raspolaganju su malog kapaciteta i ne zadovoljavaju niti potrebe Ambulante, Savjetovališta, Prevencije,
- Neki pacijenti rade te smo i na ovaj način htjeli omogućiti svima da dođu na grupu,
- Neki pacijenti dolaze iz drugih gradova te smo i za njih htjeli dati prostora za dolazak na termin, itd.

Predhospitalna grupa je krenula sa radom 22.04.2008.g. i održava se svake sedmice. Paralelno sa radom ove grupe funkcioniše i Grupa saradnika u liječenju. To su roditelji naših pacijenata (ili neke druge bliske osobe). Sa njima se također radi na pripremi pacijenata ali i saradnika za uspješan tretman na Detoksu.

Ove grupe se održavaju četvrtkom u poslijepodnevnom terminu, tj. u okviru rada Savjetovališta.

Na prikazanoj web-stranici postavljena je priča vezana za naše aktivnosti, a u donjem desnom uglu je i Anketa proizašla kao reakcija na naše aktivnosti. Mi smo ponosni na ovakve priloge.

tražiš posao?

O projektu

Za nezaposlene

Za poslodavca

Dodaj u favorite
 Objavi svoj posao

- Naslovna
- Vijesti
- Interview
- Vaša riječ
- Izdvojeno
- Priče pobjednika
- Fotogalerija
- Donacije
- Oglašavanje
- Najčešća pitanja
- Arhiva tekstova
- Kontakt
- Gdje se nalazimo?
- Zahvale
- Mediji o nama

TELEFON

RADNIM DANIM

Ukoliko želite komentirati članke, postati registrirani korisnik

Korisničko ime:

Lozinka:

Prijava

Novi korisnik izgubili ste lozinku?

- PREPORUKE**
- Egzodus Stijena
 - Grad na gori
 - Reo centar
 - Obiteljski život
 - Udruga Mi
 - Droge info
 - Raskršće
 - Edukacija
 - Mreža
 - Pet plus
 - Pokreni-Posao

VIJESTI

Resocijalizacija u procesu liječenja

22.10.2007 | piše: Preuzeto s Radio Televizije Zenica

Aktivnosti na rehabilitaciji i resocijalizaciji ovisnika u procesu njihovog liječenja veoma su važne za krajnji ishod ovog procesa, odnosno za njihovo potpuno izlječenje.

Stoga u Zavodu za borbu protiv bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona osim, ove godine, pokrenutog projekta zapošljavanja izliječenih ovisnika, već rade na osmišljavanju još jednog projekta, koji bi također imao funkciju smanjenja recidiva.

Naime, za narednu godinu je u planu osnivanje institucije takozvanog dnevnog centra. U njemu bi se za klijente na ambulantnom tretmanu liječenja od bolesti ovisnosti, za koje nije nužan boravak u terapijskoj zajednici, organizovala okupaciono - radna terapija, uz psihosocijalni angažman, kao i druge terapeutske aktivnosti. Namjera Zavoda je u ove svrhe organizovati mini proizvodne pogone kao što su male pekare, plastenici ili ribnjaci, u kojima bi ovi pacijenti kroz radnu preokupaciju sticali radne navike, pa i određenu zaradu. Krajnji cilj je svakako otrgnuti ih od bolesti ovisnosti i vratiti njihovim porodicama i društvu kao korisne članove, kažu u Kantonalnom zavodu za borbu protiv bolesti ovisnosti.

Što mislite o ovoj temi?

Nema komentara

Ukoliko želite komentirati članke prijavite se ili postanite novi korisnik.

Prethodne vijesti

- Koliko se troši na lijekove? | 21.10.2007
- Karepovac: Tužna slika društva | 18.10.2007
- Centar za sigurno drogiranje!? | 17.10.2007
- Ima nade | 16.10.2007
- 153 socijalna slučaja manje | 15.10.2007
- U rujnu 246.191 nezaposlena osoba | 11.10.2007
- Dijalog civilnog društva Hrvatske i EU | 11.10.2007
- Ničiji građani | 07.10.2007
- Pušači izgnani u kamp kućice | 07.10.2007
- U Imotskom osnovana udruga Sine moj | 05.10.2007

ZIVOTOPISI KANDIDATA

Kategorija:

1-10 | 11-19 >

Blaženka, 28 god, ekonomist
 živi u Velikoj Gorici, SSS, radno iskustvo u knjigovodstvu, poznavanje rada na računalu, govori Engleski... (više)

Moris, 24 god, autolimar
 živi u Rijeci, KV, govori engleski, vozačka dozvola B kategorije... (više)

Renata, 22 god, prodavač
 živi u Vranjcu, SSS, radno iskustvo u trgovini i izradi namještaja, poznavanje rada na računalu, vozačka dozvola B kategorije... (više)

Klaudio, 27 god, konobar
 živi u Novigradu, KV, radno iskustvo u različitim poslovima, poznavanje rada na računalu, vozačka dozvola B kategorije... (više)

Ivica, 28 god, ekonomist
 živi u Podstrani, VSS, radno iskustvo u više poslova, poznavanje rada na računalu, vozačka dozvola B kategorije... (više)

Tonči, 43 god, vozač
 živi u Podstrani, KV, vozačka dozvola B i C kategorije (više)

Toni, 25 god, elektrotehničar
 živi u Splitu, SSS, radno iskustvo u struci, poznavanje rada na računalu, vozačka dozvola B kategorije... (više)

Duje, 50 god, nastavnik tjelesnog odgoja
 živi u Splitu, SSS, radio kao trgovački putnik..., vozačka dozvola B kategorije, govori engleski i talijanski... (više)

Katica, 23 god, prodavač
 živi u Sesvetama, KV, poznavanje rada na računalu, vozačka dozvola B kategorije... (više)

Ana, 25 god, vočar-vinogradar-vinar
 živi Zagrebu, KV, bez radnog iskustva, govori njemački, završila tečaj za rad na računalu... (više)

1-10 | 11-19 >

ANKETA

Da ste poslodavac, liječenog ovisnika bi:

- Rado zaposlili bez obzira na njegovu prošlost
- Učinili bi to samo uz ozbiljnu preporuku
- Prije svega bi iskoristili novčane poticaje HZZ-a jer Vam je to jedino važno
- Nikada mu ne bi dali priliku za posao

Glasujte | Rezultat

OGLAŠIVAČI

plus
HOSTING

BURA COLOR
- Kralja Zvonimira 30, Split

SANITETSKI PRJEVOZ

ATELIER ERNEST
Kralja Zvonimira 71

VERITAS
STRADE

KORISNO
(021) 310 502
pon - pet
od 7:30 do 15:30

GRAD SPLIT

Hrvatska udruga poslodavaca

Hrvatski zavod za zapošljavanje

Ministarstvo obrane i branitelja

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Ured za održavanje životne sredine općine Duga Rra

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

posao.hr

Dobra veza za posao

Dipl. ing. elektrotehnike / elektronike / strojarstva

Radnica-ik u videoklubu

Stručnjak za ljudske resurse / Voditelj poslovnice

Računovođa - pripravnik (m/ž)

Vozač

Objavite posao

Godišnjica rada Terapijske zajednice PROI

Dana 21.05.2008.g. obilježena je trogodišnjica rada terapijske zajednice PROI. Ova TZ-e lokacijski je smještena u okolini Kaknja, u mjestu Veliki Trnavci. U prelijepom prirodnom okruženju naši domaćini su praktično demonstrirali dio terapijskih procedura u ovoj TZ-u. Nakon uvodnog obraćanja Predsjednika UG PROI Samira Ibiševića, prikazana je i metodologija ulaznog intervjua kojeg rade štichenici sa novim štichenikom, zatim je prikazan isječak iz rada Dinamičkih grupa, potom prikaz Porodične konstelacije, tj. psihoterapijskog pristupa u radu sa štichenicima, i na kraju i radne terapije. Slika resocijalizovanih bivših ovisnika prisutnih na ovoj svečanosti još jednom je podsjetila da je ovisnost teška ali izlječiva bolest i da je ulaganje u liječenje ovisnika nužna potreba i naša stvarnost.

Priču o trogodišnjici TZ PROI smo prikazali kroz slike:

Sedin H.

Obraćanje domaćina

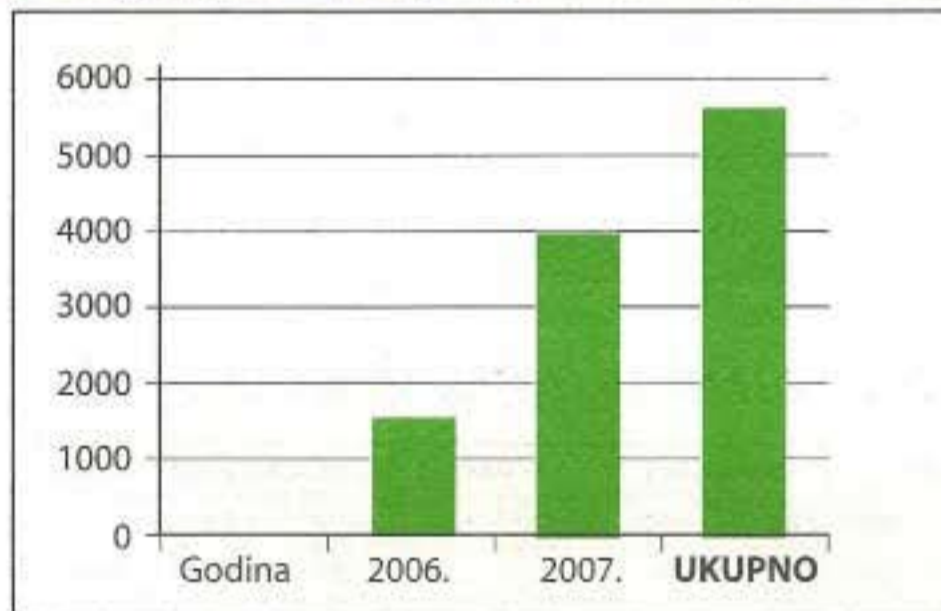
Dinamička grupa

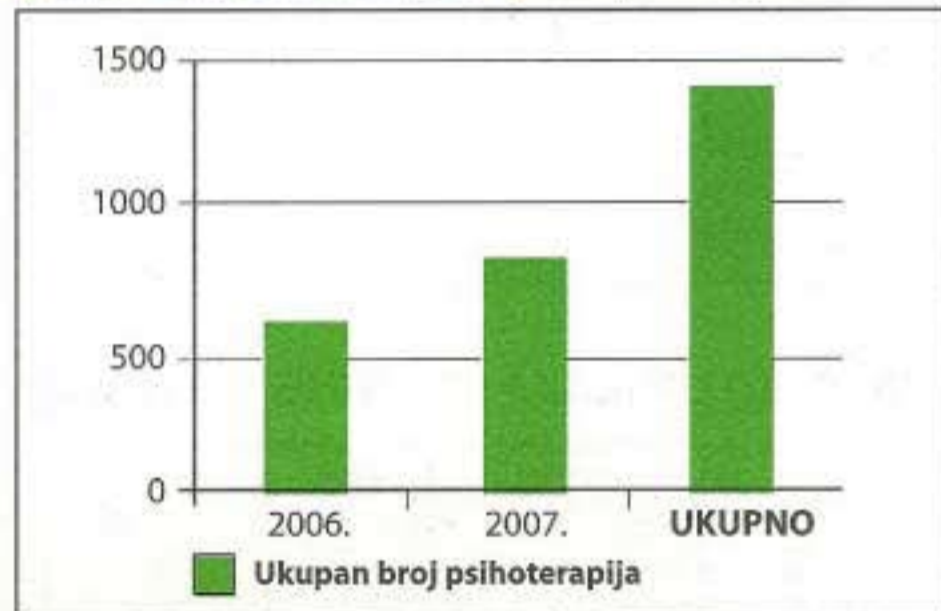
Postavljena porodična konstelacija

Na narednim stranicama donosimo statistiku:

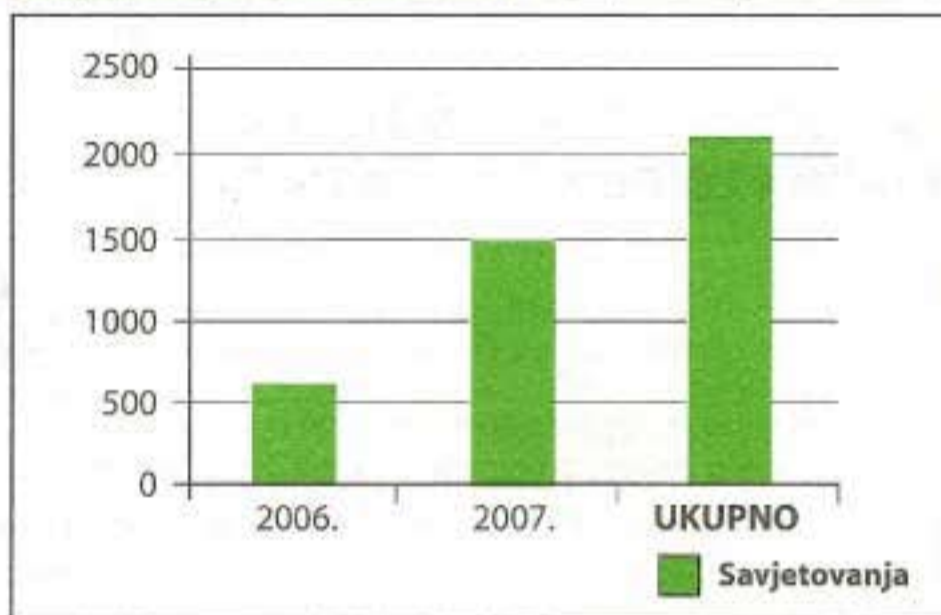
Godina	2006.	2007.	UKUPNO
Neuropsihijatarskih pregleda	1635	4017	5652

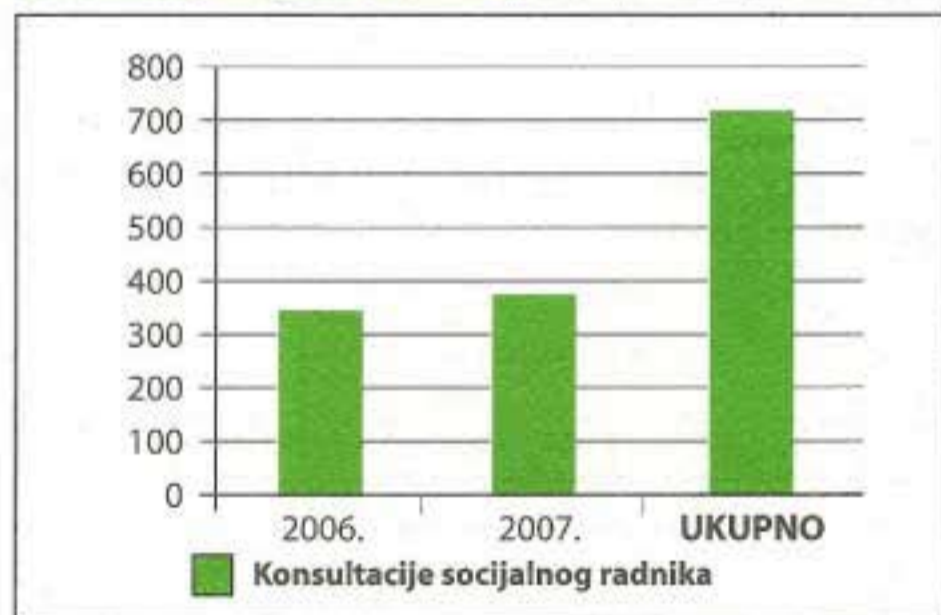
Godina	2006.	2007.	UKUPNO
Ukupan broj psihoterapija	615	782	1397

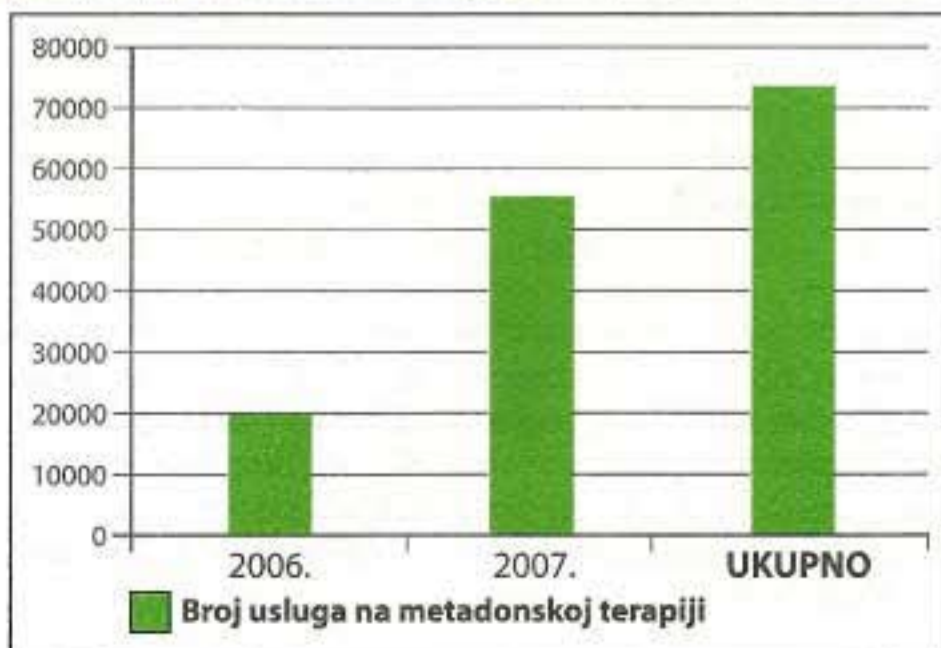
Godina	2006.	2007.	UKUPNO
Savjetovanja	663	1472	2135

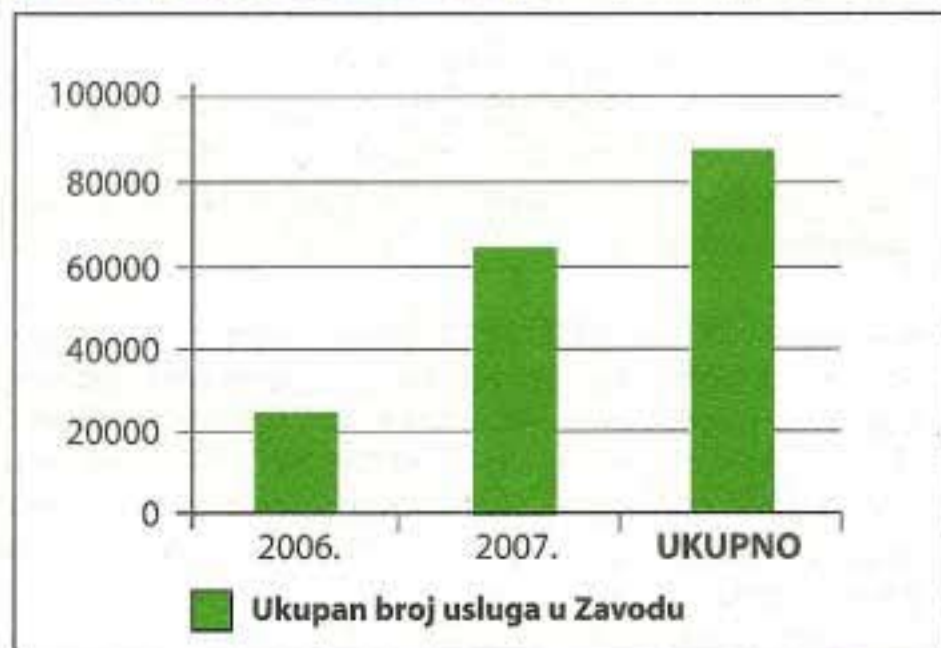
Godina	2006.	2007.	UKUPNO
Konsultacije socijalnog radnika	342	369	711

Godina	2006.	2007.	UKUPNO
Broj usluga na metadonskoj terapiji	19115	55441	74556

Godina	2006.	2007.	UKUPNO
Ukupan broj usluga u Zavodu	22857	65725	88582

IZVJEŠTAJ EVIDENCIJE O RADU U JZU KANTONALNI ZAVOD ZA BORBU PROTIV BOLESTI OVISNOSTI ZA PERIOD JANUAR - APRIL 2008 GOD.

Mjesec	Prvi ljekarski pregled	Kontrolni pregled	Svega	Uputnica u bolnicu	Uputnica specijalisti	Uputnica u laboratorij	Uputnica DETOX	Psiholog	Socijalni radnik	Savjeti	Skrining test
Januar	43	391	434	28		14	1	111	27	69	494
Februar	33	378	411	39	1	6		73	50	72	649
Mart	13	470	483	24		14		153	122	77	696
April	8	406	414	23		15	4	155	186	75	650
UKUPNO	97	1645	1742	114	1	49	5	492	385	293	2495

PREGLED UTROŠKA SKRINING TESTOVA ZA MJESECE JANUAR- APRIL 2008 GOD.

Mjesec	Amfetamini		Metadon		Kokain		Opijati		Marihuana		Ecstasy		Benzodiazepini		Svega
	poz.	neg.	poz.	neg.	poz.	neg.	poz.	neg.	poz.	neg.	poz.	neg.	poz.	neg.	
Januar	2	31	6	27	1	32	70	205	6	38	0	33	25	18	494
Februar	2	48	6	41	0	50	92	228	10	56	2	48	31	35	649
Mart	0	51	5	40	0	51	111	251	12	56	0	52	35	32	696
April	1	43	7	34	1	43	93	280	12	44	2	42	26	28	656
Svega	5	173	24	142	2	176	366	964	40	194	4	175	117	113	2495

Mjesec	Broj posjeta
Januar	5101
Februar	5012
Mart	5481
April	5645
Ukupno	21239

BROJ POSJETA NA METADONSKOJ TERAPIJI U ZENICI I OSTALIM GRADOVIMA ZE- DO KANTONA 2008

U JZU Kantonalnom zavodu za borbu protiv bolesti ovisnosti od januara- maja 2008 god. je pruženo 26815 usluga, u Zenici i drugim gradovima ZE- DO kantona.

Teškoće u radu sa ovisnicima u Centru za mentalno zdravlje

Mr.sc. dr. Edin Bjelošević
Adresa: Savfet bega Bašagića 2a
Mob. 061-789-177
E-mail - vedin@bih.net.ba

Dolaskom u Centar za Mentalno Zdravlje Zenica 1996.god. počinjem raditi sa ovisnicima o psihoaktivnim supstancama. Rad sa ovisnicima bio je samo jedan segment rada koji se obavljao u Centru za Mentalno zdravlje, jer se radilo i sa osobama koje su imale nekih drugih mentalnih smetnji, pacijentima koji su imali neuroloških problema i osobama koje su trebale uvjerenje da su sposobni za posao, upravljanje motornim vozilima i nošenje vatrenog oružja. Dva do tri puta sedmično se išlo raditi u terenskim ambulancama.

U Centru za Mentalno Zdravlje je bilo na metadonskoj terapiji oko 40 ovisnika o psihoaktivnim supstancama. Tada se heptanon prepisivao na recept svakih 7 dana te se dizao u apoteci kao sedmodnevna terapija. Ovisnici su išli po recepte u centralnu ambulantu svakog ponedjeljka. Problem kod ovako korištene terapije bio je taj što su pojedinci preprodavali heptanon, kako bi sebi mogli kupiti heroin ili neku drugu psihoaktivnu supstancu.

Kontrola nad ovom terapijom je bila otežana, skoro nemoguća jer se nije moglo znati koliko dnevno uzimaju heptanona, da li pored heptanona uzimaju i druge psihoaktivne supstance. Tada nije bilo test traka na određene psihoaktivne supstance pa se nisu mogli testirati i tako vidjeti da li su uzimali i neke druge psihoaktivne supstance. Pojedini ovisnici su falcifikovali recepte u pokušaju da dođu do veće količine heptanona.

Mr.sc. dr. Edin Bjelošević, E-mail: vedin@bih.net.ba

Zbog toga su bile česte kontrole kartona i recepta od strane krim policije odjeljenja za narkotike.

Povremeno su pojedini ovisnici pokušali pretnjama da dođu do recepata za heptanon, drugi kada su vidjeli da prijete ne uspijevaju pokušavali su molbama i plaćem. Svakodnevno je rastao broj ovisnika pa je svake godine porast novih ovisnika bio oko 100 posto. Najveći dio novih ovisnika samo je tražio da mu se prepíše heptanon i nikakva druga vrsta liječenja ih nije interesovala. Kada nisu uspjeli u nakani da dobiju heptanon znali su biti i agresivni prema ljekaru koji im nije htio da prepíše heptanon.

Opterećenost poslom je bivala sve veća kako zbog velikog povećanja broja ovisnika tako i zbog povećanja broja drugih pacijenata koji su se liječili u centru za Mentalno Zdravlje. Samo se krajnjim naporom moglo udovoljiti tim potrebama, jer je bio mali broj osoblja koji je radio u Centru.

Jedan broj ovisnika bio je pozitivan na hepatitis b i c što je stvaralo probleme oko izbora terapije.

Nedostatak obučenog kadra bio je veliki problem jer se nije mogla sprovesti adekvatna psihoterapija, savjetovanje, jačanje motiva za liječenje i skidanje sa psihoaktivnih supstanci i zbog toga se radila samo psihofarmakoterapija.

Nedostatak adekvatnog prostora je također bio problem u radu jer su se ovisnici mješali sa drugim pacijentima tako da su smetali jedni drugima i pravili veliku gužvu. Bilo je primjedbi i sa jedne i druge strane, „šte će ovi narkomani među nama, ili šta ćemo mi među ludim“.

Usko grlo u radu predstavljala je i detoksikacija ovisnika koja se nije mogla sprovesti u Zenici pa su ovisnici morali ići u Sarajevo na detoksikaciju. Ovisnici iz Zenice su imali na raspolaganju samo jedan krevet za detoksikaciju u centru za borbu protiv narkomanije u Sarajevu, a veliki broj njih je imao potrebu za detoksikacijom, čekalo se dugo da bi došli na red. Detoksikacija jednog ovisnika traje 20 do 30 dana. Dok su čekali na red za detoksikaciju jedan broj ovisnika je ponovo počeo da uzima psihoaktivne supstance. Pojedinci koji su završili detoksikaciju su na putu do kuće iz Sarajeva u Zenicu ponovo uzeli neku psihoaktivnu supstancu. Detoksikacije je skup proces liječenja tako da su se odlijevala velika novčana sredstva u Sarajevo, a koja su mogla biti usmjerena na liječenje u Zenici.

Uz sve ove poteškoće članovi Centra za Mentalno Zdravlje Zenica obavljali su i preventivne aktivnosti vezane za zloupotrebu i ovisnost o psihoaktivnim supstancama kroz predavanja i organizovanje tribina. Predavanja i tribine su bila namjenjena policiji i obrazovnim radnicima (učitelji, nastavnici, profesori) roditeljima, i učenicima. Uspostavljena je dobra saradnja i sa nevladinim sektorom s kojim su pokrenuti programi iz prevencije, zamjene šprica, epidemiološka anketiranja učenika.

Zbog svega gore navedenog javila se potreba za otvaranjem Centra za borbu protiv bolesti ovisnosti.

Savjetovanište za pitanje braka i porodice

Mutapčić Vikica, dipl. socijalni radnik
Mr.sc. Mujčinović Nermina, psiholog

Svaka porodica živi i opstaje u društvenom kontekstu. Ovisnost kao bolest društva direktno je involvirana u porodicu i porodične odnose, a ujedno nam govori o apsolutnoj disfunkciji i ogromnom poremećaju u odnosima unutar porodice. Zahvati na previranju porodične patologije bi dugoročno trebali dovesti do boljih odnosa unutar porodice, a time i dalekosežnijem previranju bolesti ovisnosti.

Jedan od odgovora društva na problem društvenih disfunkcija je formiranje Savjetovaništa za pitanje braka i porodice pri Centru za socijalni rad u Zenici. Savjetovanište ima za cilj promoviranje mentalnog zdravlja i osiguravanje psihološko-savjetodavne pomoći osobama koje se suočavaju sa ličnim poteškoćama u svojoj porodici, a koje izravno utiču na njihovu mentalnu, emocionalnu ili socijalnu dobrobit. Poteškoće koje osoba može imati unutar svoje porodice su veoma različite i uključuju segmente nefunkcionalnih bračnih partnera, nasilja u porodici, neodgovarajućeg ili nefunkcionalnog roditeljstva, patologije u razvojnim etapama odrastanja ili adolescencije, te bolesti ovisnosti ili psihijatrijskih oboljenja unutar porodice.

Rad Savjetovaništa za pitanje braka i porodice organizovan je od 01.12.2004. godine u Centru za socijalni rad Zenica kao projektna aktivnost. Kao redovna aktivnost Savjetovanište radi od 01.11.2006. godine. U Savjetovaništu se mogu dobiti potrebne usluge diplomiranog socijalnog radnika (trijažera), psihologa (terapeuta) i pedagoga (terapeuta). Ostvaruje se puna saradnja sa Stručnim timovima JU Centra za socijalni rad ali i sa drugim institucijama od kojih se izdvaja Centar za pravnu pomoć ženama u Zenici, «Medica» Zenica, MUP ZE-DO kantona, osnovne i srednje škole i sl.

Za prvih godinu dana rada Savjetovaništa za pitanje braka i porodice u savjetodavni rad je primljeno 298 porodica sa porodičnom problematikom.

Nakon što se s porodicom dogovori budući savjetodavni rad oni o sebi daju osnovne podatke (ime i prezime, godine, adresa, radni status i sl.) ali za one koji žele ostati anonimni postoji i ta mogućnost. Na osnovu podataka koje supružnici daju moguće je stvarati određene zaključke o dinamici porodičnog življenja, o faktorima koji destabiliziraju porodičnu strukturu i utiču na porodičnu klimu. U Savjetovanište se u prosjeku više od dva puta češće na inicijalni razgovor javljaju supruge nego njihovi muževi.

Po podacima za prvih 6 mjeseci rada za savjetovanje se u najmanjoj mjeri odlučuju stariji bračni parovi. Od ukupnog broja porodica koje su u prvih pola godine ušle u proces savjetodavnog rada 103 porodice imaju maloljetnu djecu što čini 79% ukupnog broja. Sve ove porodice su porodice u riziku, a samom ovom situacijom su djeca iz ovih porodica naša fokus-grupa u kojoj treba raditi na neutralizaciji negativnih posljedica izloženosti stresu i jačanju psihološke odbrane. Veoma često su ova djeca, kao najvulnerabilniji članovi porodice, nosioci porodične patologije.

Ponekada porodica u savjetovanišnom radu izvještava o primjećenoj simptomatologiji djeteta. Od najčešće primjećених somatskih simptoma tu su: enureza, bolovi bez organskog uzroka, mucanje i sl. koje nemaju podlogu u fizičkom statusu djeteta nego su psihološki uzrokovani. Od ponašajnih problema tu su: školski neuspjeh, izostanci, problemi u kontroli agresije, pretjerana stidljivost, a sa starijom dobi zloupotreba narkotika i sl.

Većina klijenata (121 porodica ili 93,1%) izvještava kako smatra da za problematiku unutar porodice postoji niz vanjskih i unutarnjih faktora, a samo 9 porodica ili 6,9% smatra da je uzrok u samo jednom dominirajućem problemu. Kada je trebalo dijagnosticirati najveći problem to su bili:

Kod 12 porodica je dominantni problem bio nemogućnost kontroliranja agresivnosti i nasilje u porodici. Kod svih 12 slučajeva je Ministarstvo unutrašnjih poslova bilo upoznato sa postojećom problematikom. Nasilnici su u 11 slučajeva bili muževi (očevi) ili bivši muževi (očevi). U jednom slučaju je nasilnik bio sin. Najčešće žrtve nasilja su supruge ili bivše supruge u 10 slučajeva, u jednom slučaju roditelji, a u jednom samo dijete. Djeca kao direktne žrtve porodičnog nasilja su bile u 2 slučaja, od kojih je jedan incest, a u svim drugim slučajevima su djeca posredno žrtve. Poseban aspekt ove problematike je psihički status djeteta nakon izlaganja ekstremno stresnim situacijama koje se ponekad ponavljaju i godinama.

Od 130 porodica koje su dolazile u Savjetovalište njih 99 ili 76% se izjasnilo da imaju većih materijalnih problema, ali 11 ili 8,5% porodica navodi da je materijalna nesigurnost i teška situacija direktno ugrozila porodične odnose.

21 porodica ima problema nakon razvoda roditelja i ovi problemi direktno utiču na status djece.

U 4 slučaja su radi ovih problema inicijalno dolazili očevi koji tvrde da im mati djece ne dozvoljava viđanje djece u dogovorenim terminima, u 16 slučajeva su se u prvom susretu javile majke koje žele regulisati plaćanje alimentacije od strane bivših muževa, a u jednom slučaju su to bili djed i nena radi kontaktiranja unučeta. U svim slučajevima su bili teško poremećeni odnosi bivših supružnika i to se reflektiralo na odnos prema djeci, a sama djeca su bila direktne žrtve tog odnosa.

Jedan od najčešće korištenih termina kada je trebalo definirati probleme unutar neke porodice je "neslaganje naravi". Tako se izjašnjava 18 porodica koje su u savjetovališnom radu. Pod ovim terminom se misli na veoma širok spektar razlika u temperamentu, karakteru, stavovima o braku i porodici, moralnim vrijednostima, odnosu prema obavezama, i sl. Suštinski, termin "neslaganje naravi" govori o nespremnosti bračnih partnera da shvate i prihvate jedno drugo, nefleksibilnosti i nemotiviranosti da se angažuju i pruže podršku i razumijevanje. Ako želimo doista sačuvati brak, tada treba učiti i naučiti tehniku pretvaranja zaljubljenosti u ljubav, ugrađivanja različitosti u bračni odnos, njezina korištenja u održavanju bračne ljubavi, razvijanja znatiželje za otkrivanje još uvijek novih i nepoznatih, različitih i neočekivanih aspekata i dijelova ličnosti i ponašanja bračnog partnera.

Mutapčić Vikica, dipl.socijalni radnik
Mr.sci. Mujčinović Nermana, psiholog

Tabela br. 1: Broj porodica sa maloljetnom djecom u Savjetovalištu

Maloljetna djeca	Broj porodica	Frekvencije
Jedno dijete	16	12,3%
Dvoje djece	73	56,1%
Troje djece	8	6,1%
Više od troje	6	4,6%
UKUPNO	103	79,1%

Tabela br.2: Najveći problem loših porodičnih odnosa

Problem:	Broj porodica:	Procentualno:
Agresivnost ili nasilje u porodici, incest	12	9,2%
Problemi sa maloljetnom djecom	12	9,2%
Ovisnosti	12	9,2%
Problemi sa kontaktiranjem djece, plaćanjem alimentacije i odnosima među roditeljima i djecom nakon razvoda	21	16,1%
Zanemarivanje potreba djece (materijalnih i emotivnih) unutar porodice	5	3,8%
Loša materijalna situacija	11	8,5%
Problemi sa članovima šire porodice koji direktno utiču na porodicu	17	13,1%
Napuštanje bračnog partnera i djece iz nepoznatog razloga	4	3,1%
Preljuba ili ljubomora	7	5,4%
Maloljetnički brak ili vanbračna zajednica maloljetnih lica	4	3,1%
Problem intimnosti	4	3,1%
Problem seksualnog opredjeljenja i uticaja tog opredjeljenja na druge članove porodice	2	1,5%
Neslaganja naravi	18	13,8%
Savjetovanje pred vjenčanje	1	0,7%
UKUPNO	130	100%

antidroga

telefon 032 / 244 544

JAVNA ZDRAVSTVENA USTANOVA
"KANTONALNI ZAVOD ZA BORBU PROTIV BOLESTI OVISNOSTI"

Za izdavača: Ahmed Ćerim, Urednik: Sedin Habibović,
Urednički odbor: Adem Bureković, Adila Fetahović,
Mimes Telalović, Eduard Ubiparip, Samir Kasper, Jasmin Softić,
Sanela Bihorac

Adresa: Aska Borića 28, 72000 Zenica,

web: www.zedo-ovisnost.ba,

e-mail: zdkovisnosti@bih.net.ba

DTP i štampa: Scan Studio DURAN, Zenica

